

„Metodyka nauczania zawodu z wykorzystaniem modułowych programów kształcenia zawodowego”

Materiały dydaktyczne

Podstawowe dokumenty w kształceniu zawodowym

Podstawowymi dokumentami dotyczącymi kształcenia zawodowego jest klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego, podstawy programowe kształcenia w zawodach, programy nauczania dla zawodów, scenariusze zajęć opracowane przez nauczyciela .

1. Klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego jest to spis zawodów opracowywany przez Ministra Edukacji Narodowej w porozumieniu z ministrami resortów gospodarczych i ogłaszany w rozporządzeniach Ministra Edukacji Narodowej. Klasyfikacja ta zawiera obecnie 208 zawodów.

Klasyfikację zawodów zawiera Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego Dz. U. Nr 124, z 2007 r, poz.860 (z późniejszymi zmianami) oraz

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 kwietnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. nr 60 poz. 374)

Zmiana rozporządzenia polega głównie na poszerzeniu klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego o 5 nowych zawodów: technik energetyk, technik gazownictwa, technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej, operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych oraz technik tyfloinformatyk (kształcenie w tym zawodzie może się odbywać wyłącznie dla osób niewidomych i słabowidzących).

Ponadto rozporządzenie zmienia nazwę zawodu technik rzemiosł artystycznych - sztukatorstwo i kamieniarstwo artystyczne na technik sztukatorstwa i kamieniarstwa artystycznego oraz rozszerza katalog szkół, w których można kształcić w zawodzie technik przeróbki kopalin stałych, o 1,5-letnią szkołę policealną.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych

Poniżej został przedstawiony fragment tabeli Klasyfikacja właściwa zawodów szkolnictwa zawodowego zawarta w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 czerwca 2007 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

KLASYFIKACJA WŁASCIWA

Symbol cyfrowy	Nazwa grupy zawodów Nazwa zawodu	Minister właściwy do spraw:	Typy szkół					Uwagi
			T	TU	SP (okres kształcenia w latach)	SP (numer profilu/ okres kształcenia w latach)	ZSZ (okres kształcenia w latach)	
			dla absolwentów					
			G	ZSZ	LO, LP, T, LU, TU	LP	G	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3	Technicy i inny średni personel							
31	Średni personel techniczny							
311	Technicy							
311[01]	Korektor i stroiciel instrumentów muzycznych	kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	x	-	2	-	-	Podbudowa 6 klas szkoły muzycznej
311[02]	Technik analityk	gospodarki	x	-	2	1/1	-	
311[04]	Technik budownictwa	budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej	x	x	2	6/1,5	-	
311[05]	Technik budownictwa okrętowego	gospodarki	x	x	2	-	-	
311[06]	Technik dróg i mostów kolejowych	transportu	x	x	2	-	-	
311[07]	Technik elektronik	gospodarki	x	x	2	3/1 9/1	-	
311[08]	Technik elektryk	gospodarki	x	x	2	4/1 9/1	-	
311[09]	Technik garbarz	gospodarki	x	x	2	-	-	
311[10]	Technik geodeta	administracji publicznej	x	-	2	-	-	
311[11]	Technik geofizyk	środowiska	-	-	2	-	-	
311[12]	Technik geolog	środowiska	x	-	2	-	-	
311[13]	Technik górnictwa odkrywkowego	gospodarki	x	x	2	-	-	
311[14]	Technik górnictwa otworowego	gospodarki	x	x	2	-	-	
311[15]	Technik górnictwa podziemnego	gospodarki	x	x	2	-	-	
311[16]	Technik hutnik	gospodarki	x	x	-	-	-	
311[17]	Technik hydrolog	środowiska	x	-	2	-	-	
311[18]	Technik instrumentów muzycznych	kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	x	x	2	-	-	
311[19]	Technik inżynierii środowiska i melioracji	rozwoju wsi	x	-	2	6/1	-	
311[20]	Technik mechanik	gospodarki	x	x	2	8/1	-	
311[22]	Technik mechanizacji rolnictwa	rolnictwa, rozwoju wsi	x	x	2	8/1	-	
311[23]	Technik meteorolog	środowiska	x	-	2	-	-	

Studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych

1	2	3	4	5	6	7	8	9
322[20]	Dietetyk	zdrowia	-	-	2*	-	-	* Kształcenie wyłącznie w szkole dla młodzieży
322[21]	Opiekunka dziecięca	zdrowia	-	-	2	11/1	-	
34	Pracownicy pozostałych specjalności							
341	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych							
341[01]	Technik agrobiznesu	rolnictwa, rynków rolnych	x	x	2	2/1 10/1	-	
341[02]	Technik ekonomista	finansów publicznych	x	-	2	2/1	-	
341[03]	Technik handlowiec	gospodarki	x	x	2	2/1	-	
341[04]	Technik hotelarstwa	turystyki	x	-	2	13/1	-	
341[05]	Technik obsługi turystycznej	turystyki	x	-	2	13/1	-	
341[07]	Technik organizacji usług gastronomicznych	turystyki, rynków rolnych	x	-	2	13/1	-	
341[08]	Technik turystyki wiejskiej	turystyki, rozwoju wsi	x	-	2	13/1	-	
342	Agenci biur pomagających w prowadzeniu działalności gospodarczej i pośrednicy handlowi							
342[01]	Technik organizacji reklamy	gospodarki	-	-	2	2/1 14/1	-	
342[02]	Technik spedytor	transportu, gospodarki morskiej	x	-	2	12/1	-	
342[03]	Technik eksploatacji portów i terminali	transportu, gospodarki morskiej	-	-	2	-	-	
342[04]	Technik logistyk	transportu, gospodarki morskiej	x	-	2	-	-	
342[05]	Technik transportu drogowego	transportu	-	x	2	-	-	
343	Średni personel biurowy							
343[01]	Technik administracji	administracji publicznej	-	-	2	2/1	-	
346	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej							
346[02]	Asystent osoby niepełnosprawnej	zabezpieczenia społecznego	-	-	1	-	-	
346[03]	Opiekunka środowiskowa	zabezpieczenia społecznego	-	-	1	-	-	
346[04]	Opiekun w domu pomocy społecznej	zabezpieczenia społecznego	-	-	2	-	-	
347	Pracownicy działalności artystycznej, rozrywki i sportu							
347[01]	Aktor cyrkowy	kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	x	-	-	-	-	

2. Podstawy programowe kształcenia w zawodach

Do każdego zawodu wymienionego w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego opracowana została podstawa programowa kształcenia w zawodzie.

Podstawa programowa jest dokumentem, którego treści muszą być uwzględnione w opracowaniu i dopuszczaniu do użytku szkoły programów nauczania dla zawodów.

Podstawa programowa kształcenia w zawodzie są to obowiązujące dla danego zawodu i uwzględniane w programach nauczania dla zawodu - zestawy umiejętności i treści nauczania. Zawarte są w niej tzw. treści stałe zawodu, które nie podlegają szybkim zmianom, a wynikają z podstawowych funkcji pełnionych przez pracownika zatrudnionego na różnych stanowiskach pracy w ramach zawodu. Podstawy programowe kształcenia w zawodzie zatwierdza Minister Edukacji Narodowej.

Przykład

Podstawa programowa kształcenia w zawodzie Asystent osoby niepełnosprawnej symbol cyfrowy 346[02] - fragment

A. W wyniku kształcenia w zawodzie absolwent powinien umieć:

- rozpoznawać i analizować sytuację społeczną oraz warunki życia osoby niepełnosprawnej;
- rozpoznawać symptomy zaburzeń psychosomatycznych i dbać o bezpieczeństwo osoby niepełnosprawnej;
- współpracować z osobą niepełnosprawną i zespołem specjalistów w realizacji programu pomocy i rehabilitacji;
- opracowywać i realizować plan współdziałania z osobą niepełnosprawną z zakresu pomocy bio-psycho-społecznej;
- doradzać i pomagać osobie niepełnosprawnej w zaspokajaniu podstawowych potrzeb i rozwiązywaniu problemów;
- wykorzystywać możliwości rodziny i środowiska sprzyjające usamodzielnianiu i integracji z otoczeniem osoby niepełnosprawnej;
- stosować zasady zdrowego stylu życia;
- wykonywać podstawowe czynności pielęgnacyjne;
- pomagać osobie niepełnosprawnej w korzystaniu z ofert edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i turystycznych;
- pomagać osobie niepełnosprawnej w organizowaniu czasu wolnego oraz wspierać w rozwijaniu zdolności twórczych;
- wspierać zaspokajanie potrzeb socjalnych osoby niepełnosprawnej;
- pomagać osobie niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych i prowadzeniu korespondencji;
- pomagać osobie niepełnosprawnej w gospodarowaniu środkami pieniężnymi;

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- współpracować z instytucjami, organizacjami, specjalistami i indywidualnymi osobami świadczącymi różne formy pomocy osobom niepełnosprawnym;
- monitorować i oceniać efekty własnej pracy;
- stosować przepisy prawa dotyczące wykonywanych zadań zawodowych;
- przestrzegać przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska;
- organizować stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii;
- komunikować się z uczestnikami procesu pracy;
- stosować przepisy Kodeksu pracy dotyczące praw i obowiązków pracownika i pracodawcy;
- udzielać pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i zdrowia;
- korzystać z różnych źródeł informacji;
- prowadzić działalność gospodarczą.

B. Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie Asystent osoby niepełnosprawnej powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- towarzyszenia osobie niepełnosprawnej w pełnieniu ról społecznych i zawodowych;
- uczestniczenia w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów społecznych osoby niepełnosprawnej;
- współdziałania z pracownikiem socjalnym oraz innymi specjalistami w podnoszeniu jakości życia osoby niepełnosprawnej;
- udzielania pomocy osobie niepełnosprawnej w korzystaniu z usług medycznych i rehabilitacyjnych oraz możliwości przekwalifikowania zawodowego;
- udzielania pomocy w nawiązywaniu kontaktów społecznych i organizowaniu czasu wolnego;
- reprezentowania osoby niepełnosprawnej;
- wykonywania podstawowych zabiegów higienicznych i czynności pielęgnacyjnych.

Źródło informacji : WWW.men.gov.pl- Menu: Nauczyciele i dyrektorzy-kształcenie zawodowe-podstawy programowe: Podstawy programowe kształcenia w zawodach: czytaj wiadomość.

3.Programy nauczania dla zawodów

Program nauczania dla zawodu może być dopuszczony do użytku w szkole jeżeli stanowi zbiór usystematyzowanych, celowych układów umiejętności i treści nauczania, ujętych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie wraz ze wskazówkami dotyczącymi realizacji procesu kształcenia i oceniania osiągnięć edukacyjnych ucznia,

W szkołach występują modułowe lub przedmiotowe programy nauczania dla zawodów
Dyrektor szkoły dopuszcza do użytku w szkole programy nauczania stanowiące **Szkolny zestaw programów nauczania na rok szkolny....**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Przykład

Modułowy program nauczania Asystent osoby niepełnosprawnej

346[02]/SP/MEN/2006.07.13

Wykaz modułów i jednostek modułowych

Moduł 346[02].O1 Podstawy świadczenia usług socjalnych 168 godzin

Jednostki modułowe

346[02].O1.01 Charakteryzowanie psychofizycznych i społecznych aspektów rozwoju człowieka 38 godzin

346[02].O1.02 Doskonalenie umiejętności interpersonalnych 20 godzin

346[02].O1.03 Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów 20 godzin

346[02].O1.04 Prowadzenie profilaktyki i promocji zdrowia 35 godzin

346[02].O1.05 Stosowanie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz udzielanie pierwszej pomocy 35 godzin

346[02].O1.05 Stosowanie przepisów prawa w działalności socjalnej 20 godzin

Moduł 346[02].Z1 Metody pracy z osobą niepełnosprawną 280 godzin

Jednostki modułowe

346[02].Z1.01 Posługiwanie się językiem migowym 56 godzin

346[02].Z1.02 Stosowanie metod pracy socjalnej 56 godzin

346[02].Z1.03 Rozpoznanie potrzeb i problemów osoby niepełnosprawnej 28 godzin

346[02].Z1.04 Wspieranie osoby niepełnosprawnej w korzystaniu z kompleksowej rehabilitacji 84 godzin

346[02].Z1.05 Wykonywanie podstawowych czynności higienicznych i pielęgnacyjnych 56 godzin

Moduł 346[02].Z2 Człowiek niepełnosprawny w rodzinie i środowisku 252 godziny

Jednostki modułowe

346[02].Z2.01 Organizowanie wsparcia społecznego 28 godzin

346[02].Z2.02 Realizowanie potrzeb osoby niepełnosprawnej w zakresie wykorzystania czasu wolnego 60 godzin

346[02].Z2.03 Stosowanie wybranych form terapii zajęciowej 76 godzin

346[02].Z2.04 Pomaganie osobie niepełnosprawnej w korzystaniu z ofert edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i turystycznych 60 godzin

346[02].Z2.05 Wspieranie osoby niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych 28 godzin

Moduł 346[02].Z3 Praktyka zawodowa 280 godzin

Jednostki modułowe

346[02].Z3.01 Asystowanie osobie niepełnosprawnej w placówce dziennego pobytu 140 godzin

346[02].Z3.02 Asystowanie osobie niepełnosprawnej w środowisku stałego pobytu 140 godzin

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Razem 980 godzin

*Źródło informacji : Modułowy program nauczania dla zawodu
Asystent osoby niepełnosprawnej 346[02]/T/SP/MEN/2006.07.13*

Dydaktyczna mapa modułowego programu nauczania jest schematem powiązań między modułami i jednostkami modułowymi, który określa kolejność realizacji poszczególnych modułów i jednostek modułowych.

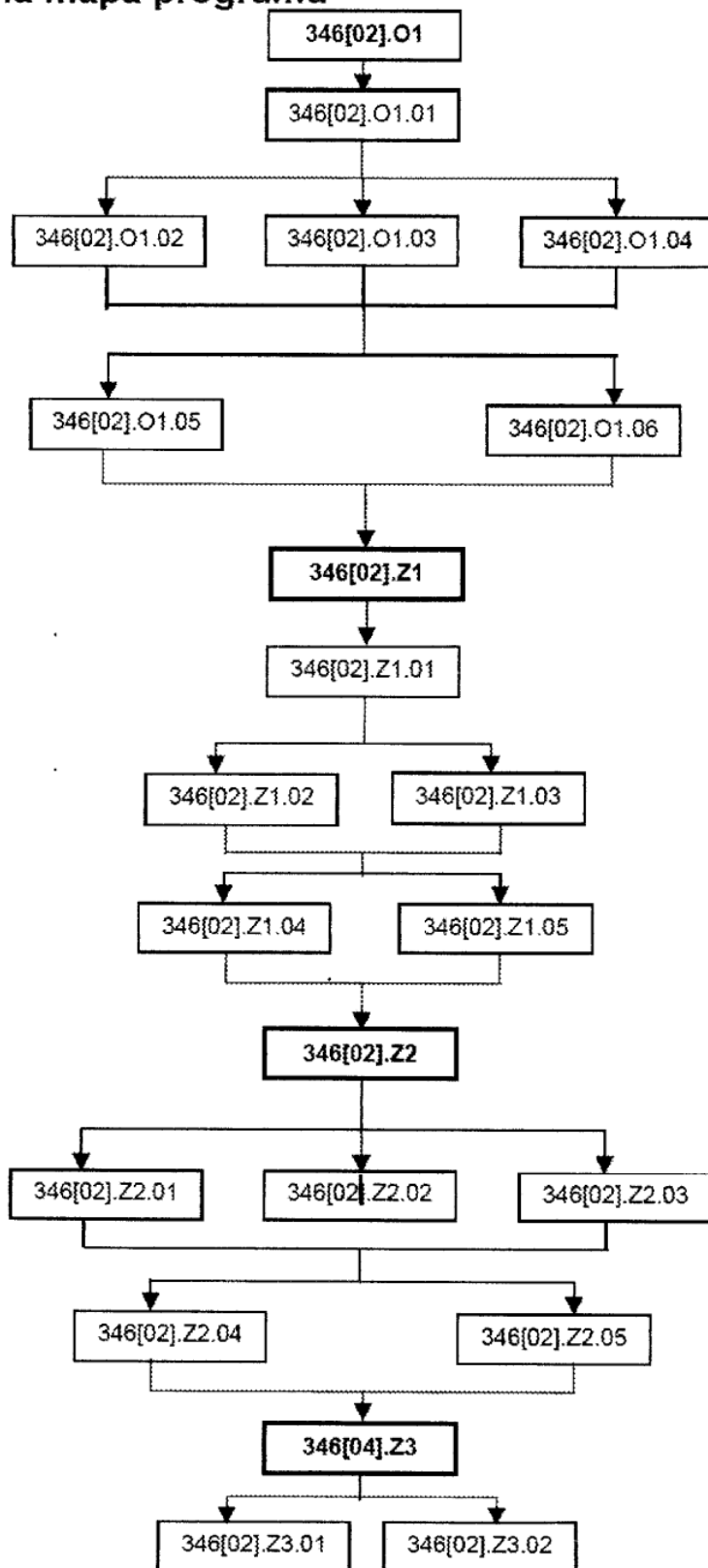
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dydaktyczna mapa programu

4. Przykładowy scenariusz zajęć jednostki metodycznej

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ZAJĘĆ

Część I scenariusza zajęć

Imię i Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia

Modułowy program nauczania: Asystent osoby niepełnosprawnej 346[02];

Nr programu 346[02]/SP/MEN/ 2007.07.13

Moduł: Metody pracy z osobą niepełnosprawną 346[02].Z1

Jednostka modułowa: Wspieranie osoby niepełnosprawnej w korzystaniu

z kompleksowej rehabilitacji 346[02].Z1.04

Część II scenariusza zajęć

Temat: Przyczyny i rodzaje niepełnosprawności.

Czas: 3 godziny dydaktyczne

Cel ogólny: Scharakteryzowanie przyczyn i rodzajów niepełnosprawności.

Po zakończeniu zajęć edukacyjnych uczeń powinien umieć:

- określić kryteria podziału przyczyn niepełnosprawności,
- określić kryteria podziału rodzajów niepełnosprawności,
- scharakteryzować poszczególne grupy przyczyn niepełnosprawności,
- sklasyfikować rodzaje niepełnosprawności w zależności od przyjętych kryteriów,
- sklasyfikować przyczyny niepełnosprawności w zależności od przyjętych kryteriów,
- określić najczęstsze przyczyny niepełnosprawności.

Część III scenariusza zajęć

Metody nauczania–uczenia się:

elementy wykładu, dyskusja wielokrotna, ćwiczenia, prezentacja

Formy organizacyjne pracy uczniów:

praca w dwuosobowych zespołach.

Środki dydaktyczne:

- plansze, prezentacje multimedialne zawierające charakterystykę przyczyn i rodzajów niepełnosprawności,
- plansze, filmy dydaktyczne, prezentacje multimedialne obrazujące trudności jakie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

w warunkach życia codziennego napotykają osoby z różnymi rodzajami

niepełnosprawności,

- arkusze papieru, arkusz do ćwiczeń, mazaki,
- materiały przygotowane przez nauczyciela (w zależności od przyjętej formy wykonania ćwiczenia),
- literatura zgodnie z punktem 7 poradnika dla nauczyciela.

Część IV scenariusza zajęć

Przebieg zajęć:

1. **Nauczyciel wprowadza uczniów do zagadnień** będących tematem zajęć, przedstawia temat oraz cel zajęć.
2. **Nauczyciel prowadzi wykład** na temat przyczyn i rodzajów niepełnosprawności, podczas wykładu korzysta z przygotowanych wcześniej plansz, prezentacji multimedialnych oraz filmu dydaktycznego.
3. **Nauczyciel prezentuje** rodzaje niepełnosprawności według różnych kryteriów z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych i filmu dydaktycznego.
4. **Uczniowie dyskutują** na temat eliminowania i minimalizowania zaprezentowanych przyczyn niepełnosprawności.
5. **Nauczyciel wspólnie z uczniami** dzieli grupę uczniów na dwuosobowe zespoły.
6. **Uczniowie wykonują ćwiczenia** z Poradnika dla ucznia:
 - uczniowie otrzymują od nauczyciela zestaw pojedynczych kartek na których wypisane są rodzaje niepełnosprawności (na każdej kartce tylko jeden rodzaj niepełnosprawności),
 - ćwiczenie polega na posortowaniu kartek na cztery grupy – zgodnie z podanymi przez nauczyciela kryteriami niepełnosprawności zawartymi w arkuszu ćwiczeń.
7. **Uczniowie** wszystkich zespołów **prezentują efekty swojej pracy**.
8. **Nauczyciel** podczas prezentacji **prowadzi moderowaną dyskusję**, której celem jest wskazanie poprawnych rozwiązań, nieprawidłowości w wykonanych ćwiczeniach oraz poszukiwanie prawidłowych odpowiedzi.
9. **Nauczyciel** po zakończeniu prezentacji i dyskusji **podsumowuje zajęcia, razem z uczniami ocenia pracę zespołów**.
10. **Nauczyciel podaje temat pracy domowej**.

Praca domowa

Przygotuj pracę pisemną na temat najczęściej spotykanych Twoim zdaniem przyczyn niepełnosprawności wrodzonej.

W pracy zaproponuj również, w jaki sposób można zminimalizować lub całkowicie wyeliminować niektóre przyczyny niepełnosprawności.

*Źródło informacji: Poradnik dla nauczyciela 346[02].Z1.04 do
Modułowego programu nauczania dla zawodu Asystent osoby niepełnosprawnej;
Nr programu 346[02]/SP/MEN/ 2007.07.13 / scenariusz został zmodyfikowany/*

Materiały wybrała i opracowała Barbara Tutajewska

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

